

Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33372>

Soyut

Bu akademik giri?, yo?un bak?m ?nitelerinde g?rev yapan hem?irelerin Ya?am Sonu Bak?ma y?nelik tutum ve davran??lar?n? de?erlendirmek amac?yla uyarlanan bir ?l?me arac?n? tan?tmaktad?r. ?l?ek, Sultan ?zel-Yal?nkaya taraf?ndan 2016 y?l?nda T?rk k?lt?r?ne adapte edilmi? ve ge?erlik ile g?venirlik ?al??malar? yap?lm??t?r. Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? ?l?e?i (TOAD), hem?irelerin bu hassas konudaki profesyonel yakla??mlar?n? ve duygusal tepkilerini iki ana alt boyutta ?l?mektedir. ?al??ma, ?l?e?in T?rk pop?lasyonunda kullan?labilirlili?ini destekleyen kabul edilebilir psikometrik ?zelliklere sahip oldu?unu g?stermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Hem?iresi, Ya?am Sonu Bak?m, Tutum, Davran??, ?l?ek Uyarlama, Ge?erlik, G?venirlik

Yazarlar

Sultan ?zel Yal?nkaya

Ama?

?l?e?in temel amac?, yo?un bak?m ?nitelerinde ?al??an hem?irelerin ya?am sonu s?re?lerdeki hastalar?na y?nelik sergiledi?i tutumlar? ve bu tutumlar?n sonucu olan davran??sal pratikleri sistematik bir ?ekilde ?l?mektir. Bu uyarlama ?al??mas?, orijinal ?l?e?in T?rk k?lt?r?ne ve diline uygunlu?unu test ederek, T?rkiye'deki klinik ve akademik ?al??malarda kullan?labilecek ge?erli ve g?venilir bir ara? sa?lamay? hedeflemi?tir.

Bu ara?, hem?irelik e?itimi ve hizmet i?i e?itim programlar?n?n geli?tirilmesinde kritik ?neme sahiptir. Elde edilen veriler, hem?irelerin ya?am sonu bak?ma ili?kin bilgi eksikliklerini veya duygusal zorluklar?n? belirleyerek, bak?m kalitesini art?rmaya y?nelik hedeflenmi? m?dahalelerin tasarlanmas?na olanak tan?r.

Yap?

Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? ?l?e?i, iki temel alt boyuttan olu?an ?ok boyutlu bir yap?y? ?l?mektedir: **Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum** ve **Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Davran??**. ?l?ek toplamda 16 maddeden olu?maktadır.

Tutum Alt Boyutu, hem?irelerin ?len hastaya ve ?l?m s?recine dair bili?sel ve duygusal

de?erlendirmelerini yans?t?rken; **Davran?? Alt Boyutu** ise hem?irelerin bu süreçte sergiledi?i fiili eylemleri ve pratik bak?m uygulamalar?n? kapsamaktadır. Bu ikili yap?, hem?irelik uygulamalar?n?n hem içsel inançlar hem de d??sal eylemler aç?s?ndan kapsaml? bir de?erlendirmesini sunar.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in iki alt boyutta yap?sal olarak uygun oldu?unu göstermi?tir.

Uyum ?ndeksleri: Ölçe?in uyum indeksleri kabul edilebilir düzeyde bulunmu?tur: Ki-kare de?eri (χ^2) 2.016, ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI) 0.87, Düzeltildi? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI) 0.82, Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) 0.84, Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt? (SRMR) 0.051 ve Yakla??k Hata Karelerinin Kök Ortalamas? (RMSEA) 0.071 olarak rapor edilmi?tir. Bu de?erler, modelin veriye genel olarak iyi uyum sa?lad??n? i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl???, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarlı bir ölçüm aracı oldu?unu göstermektedir.

Tutum Alt Boyutu: Cronbach Alfa katsay?s? **0.71** olarak belirlenmi?tir.

Davran?? Alt Boyutu: Cronbach Alfa katsay?s? **0.65** olarak tespit edilmi?tir.

Toplam Ölçek Güvenirli?i: Toplam ölçek için Cronbach Alfa katsay?s? **0.70** olarak rapor edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in madde-toplam korelasyon katsay?lar? **0.25 ile 0.46** aras?nda de?i?mekte olup, tüm katsay?lar?n istatistiksel olarak anlamlı oldu?u ($p < 0.000$) görülmü?tür. Bu sonuç, maddelerin ilgili alt boyut yap?s?yla tutarlı oldu?unu ve ölçe?in genel puan?na katkıda bulundu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini test etmek amacıyla uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, maddelerin alt boyutlara da??ılm?n? ve faktör yüklerini ortaya koymu?tur.

Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Tutum Alt Boyutu: Bu alt boyuta ait faktör yükleri **-0.19 ile 0.71** aras?nda de?i?mektedir.

Ya?am Sonu Bak?ma Yönelik Davran?? Alt Boyutu: Bu alt boyuta ait faktör yükleri **0.23 ile**

0.61 aras?nda de?i?mektedir.

Fakt?r y?klerinin genel olarak kabul edilebilir s?n?rlar i?inde olmas?, uyarlanan ?l?e?in orijinal yap?y? T?rk k?lt?r?nde de korudu?unu ve her bir maddenin ilgili teorik yap?y? ?l?mede yeterli katk?y? sa?lad???n? g?stermektedir.

?l?me Arac?

Test T?r?: Uyarlama

Madde Say?s?: 16

Format:

Tutum Alt Boyutu Derecelendirmesi (5'li Likert): "Tamamen kat?lm?yorum", "Kat?lm?yorum", "K?smeden kat?lm?yorum", "Kat?l?yorum", "Tamamen kat?l?yorum".

Davran?? Alt Boyutu Derecelendirmesi (5'li Frekans): "Asla", "Nadiren", "Ara s?ra", "Genellikle", "Her zaman".

Mevcut Dil: T?rk?e

Pop?lasyon Grubu: Klinik Personel (Hem?ireler)

Ya? Grubu: Yeti?kin

Pop?lasyon Detaylar?: Yo?un Bak?m ?nitelerinde ?al???an hem?ireler.

Test Metodolojisi: ?z bildirim ?l?e?i.

Anahtar Kelimeler

Yo?un Bak?m Hem?iresi, ?l?ek, Psikometri, Tutum, Davran??, Terminal D?nem, T?rkiye Uyarlamas?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sultan ?zel Yal?nkaya

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

Yaz???ma Adresi: Abant ?zzet Baysal ?niversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstit?s? (???man?n

yap?ld??? kurum).

?zinler & Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2016

?zinler ve Ücret: Yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlanm??t?r. Kullan?m için orijinal yazar?n ve/veya uyarlamay? yapan yazar?n izninin al?nmas? önerilir.

Öl?e?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: yogun-bakim-hemsirelerinin-yasam-sonu-bakima-yonelik-tutum-ve-davranislari-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Özel-Yalç?nkaya, S. (2016). Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? Öl?e?i'nin Türk kültürüne uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çal??ması. (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Abant ?zzet Baysal Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Yo?un Bak?m Hem?irelerinin Ya?am Sonu Bak?ma Y?nelik Tutum ve Davran??lar? Öl?e?i Maddeleri

Örnek Maddeler:

Ölmekte olan hastalara bak?m verirken "Bunu kimin için yap?yoruz" sorusunu kendime sorar?m.

Hastan?n ihtiyaçlar?n? belirlemek için ona soru sormada kendimi rahat hissedirim.

Ya?am sonu hasta bak?m?n? sa?lad?ktan sonra duygusal bir bo?alma ya?ar?m.

Ölmek üzere olan hastan?n yan?nda bulunman?n önemli oldu?u kan?s?nday?m.